

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.

„GAZETA” IEȘE ÎN FIECARE ZI.

Pe un an 12 flor., pe șase luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.
România și străinătate:
Pe un an 40 fr., pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNȚIURILE:

Oseriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscrisuri nu se retrămit.

N° 77.

Mercuri, Joi 8 (20) Aprilie.

1887.

NOU ABONAMENTU

la

„GAZETA TRANSILVANIEI.”

Cu 1 Aprilie 1887 st. v., s'au început un nou abonament pe trimeziul Aprilie, Mai și Iunie, la care invităm pe toți onorații amici și sprijinitori ai foiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
pe trei luni 3 fl.	pe trei luni 10 franci
„ șase „ 6 „	„ șase „ 20 „
„ unu an 12 „	„ unu an 40 „

Abonarea se poate face mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Abonaților de până acum li-se recomandă a însemna pe coupon numărul fâșiei sub care au primită diarul.

Domnii cari se vor abona din nou să binevoiescă a scrie adresa lămurită și a arca și posta ultimă.

Brașov, 7 Aprilie 1887.

Comitetul central electoral din Sibiu ne surprinde cu convocarea conferinței generale electorale, ce o publicăm mai jos.

Țicem că ne surprinde, nu fiindcă n'am fi așteptat să convocăm conferința, după cum a și promis, și nu fiindcă n'ar fi timpul să o convocăm, ci ne surprinde că, după ce a trăgănat atâta timp pregătirile pentru această conferință, acum deodată vine și o conchiamă în termenul de două săptămâni.

În apelul său dela 7 Martie n. 1887 comitetul din Sibiu făcuse dependentă convocarea conferinței dela organizarea cluburilor. Și era natural ca una să condiționeze pe alta. Nu ne este cunoscut ce a întreprins și cum a lucrat comitetul pentru ca să se săvârșescă această organizare cât mai în grabă și să se dea astfel posibilitatea de a convoca la timp conferința. Am aflat numai cu multă părere de rău, că nici circularul dela 7 Martie nu s'a trimis în toate locurile și că alegătorii s'au orientat numai din diare și după praca din trecut, care însă n'a străbătut destul de adânc.

După a noastră judecată era de așteptat, ca în gravele împrejurări actuale comitetul central electoral să stea în continuă atingere cu alegătorii și cu cluburile din toate părțile, să le dea indemnul și instrucțiunile necesare și să nu se mulțămescă numai cu circularul publicat în diare. Dela bărbații, cari se află în fruntea treburilor electorale era de așteptat să aducă, cel puțin acum în momentele critice, jertfa de a sta la postul lor și a supraveghia și conduce mișcarea alegătorilor români.

Dacă și încâtă a corespuns comitetul acestei juste și forte primitive cerințe nu scim, vedem însă cu mirare din actul de mai jos, că convocarea conferinței pe ziua de 25 Aprilie (7 Mai) a. c. o întemeiează comitetul nu pe convingerea, ci numai pe presupunerea, că cluburile s'au organizat, „cel puțin în cele 84 cercuri electorale cari au fost reprezentate în conferința din 1884” și că „nu lipsesc altceva decât să se aleagă delegații pentru conferință.”

Ei bine, dacă lucrul avea să meargă pe pipăite, atunci n'ar fi fost, credem, superflu ca comitetul să întrebe și pe redacțiunea diarului nostru, ce informații are despre mersul organizării cluburilor. Noi n'am fi întârziat de a-i comunica în cazul acesta, că după informațiile sigure ce le avem organizarea cluburilor este departe de a fi săvârșită, că nici în cele 84 cercuri, de cari vorbește convocarea comitetului, ea încă nu s'a terminat și după toate prevederile cu greu se va putea termina în timpul de 10 până în 14 zile de aci încolo. Nici în centrele

principale precum în Brașov, Sibiu, Clușin, Blașiu, Bistrița, Năsăud, etc. încă nu s'au ținut adunări electorale, ba în cele mai multe locuri încă nici nu s'au convocat aceste adunări.

Presupune comitetul, că cel puțin cele 84 cercuri, cari au fost reprezentate la conferința din 1884, vor pute trimite până la 7 Mai st. n. delegații lor la Sibiu. De ce se nu fiă însă reprezentate la conferința din estă an toate cercurile locuite de Români? De ce acum deodată atâta grabă chiar cu riscul ca lucrul să rămână neisprăvit?

În alu „cincilea” circular alu său dela 7 Martie a. c. comitetul electorală dă, că în alte perioade i s'a imputat din unele părți, că ar fi convocat pre târziu conferințele. Este temerea de înoarea acestei imputări, ce l'a îndemnat acum a-le da alegătorilor numai un termen de două săptămâni?

Noi credem, că atunci când e vorba de întrunirea conferinței noastre generale electorale lucrul de competență trebuie să fiă ca toți alegătorii noștri să fiă bine reprezentați într'ansa. De aceea trebuie să presupunem și noi la rândul nostru, că comitetul este decis a lua măsurile cele mai energice spre a face posibilul lucrul acesta până la termenul indicat.

Ne permitem însă ai atrage atențiunea asupra împrejurării, că la casă când până la 7 Mai aparatul greoi al cluburilor nu-și va pute face pe deplin datoria, comitetul va scăpa de imputarea, că a convocat pre târziu conferința, dăr nu va scăpa de răspunderea gravă, ce va căde asupra-i la casă când conferința nu va fi completă.

Suntem convingși că comitetul din Sibiu va preferi în cazul de față mai bine imputarea dintâi, decât cea din urmă. De aceea sperăm că, dacă se va convinge, că până în 7 Mai st. n. nu vor fi putut alege toate cercurile delegații săi la conferință, va preferi mai bine de a amâna întrunirea conferinței generale cu 8—10 zile. Până la finea lunei lui Aprilie st. n. comitetul se poate convinge despre starea lucrului și atunci poate să ia măsurile de lipsă spre a ne feri de spectacolul întristător de a vedea adunându-se la Sibiu o conferință necompletă.

Pentru orice casă însă îi conjurăm pe alegătorii noștri din toate părțile și mai vartos pe conducătorii cluburilor din periodul trecut electorală, să pună toate în mișcare pentru ca neamănat să se potă ține adunări în cercurile diferite și să se aleagă delegații pentru conferința din Sibiu.

Dacă alegătorii români nu se vor desbrăca de acelu *dolce far niente*, care îi ține amorțit, atunci ori cât de mult timp li s'ar da, nu le-ar folosi nimica.

Noi ne împlinim datoria publicistică și le țicem alegătorilor noștri: Cetiți convocarea de mai jos la conferința electorală a partidei naționale române și lucrați grabnic și energic așa cum vă dictază conștiința voastră ca Români în aceste timpuri grele!

Convocare,

la conferința electorală a partidei naționale române din Ungaria și Transilvania.

Conform îndatoririi luate asupra-și prin circularul său alu cincilea din 7 Martie n. alu anului c.: subscrisul comitetă ales în ședința conferinței electorale din 3 Iunie 1884 convocă prin acesta o nouă conferință electorală pe ziua de 7 Mai (25 Aprilie st. v.) la Sibiu.

Convingși pe deplin despre imperioasa necesitate de a se pune din nou în discuțiune serioasă și calmă ținuta ulterioară a partidei noastre față cu alegerile dietale destinate a se face pe un period de cinci ani, comitetul

presupune, că cel puțin în cele 84 cercuri electorale, cari au fost reprezentate prin delegații lor în conferința din Iunie 1884, până acum s'au organizat cluburile și că nu lipsesc altceva, decât să se aleagă bărbații de încredere câte doi de fiecare cerc electorală, ca și în conferințele electorale anterioare.

Alesu poate fi în această delegațiune ori care Român chiar și dacă nu locuiesc pe teritoriul cercului respectiv, sub condițiune însă, că să fi fost trecut nesmintit în listele electorale autentice și — în urmarea dispozițiilor mai nouă — să fiă provădit cu certificatul despre acelu drept alu său, fără care nimeni nu mai este admis a reprezenta pe alegători.

În plenipotențele, cari se dau delegaților de către cluburi, numele și connumele, pozițiunea socială și domiciliul să fiă scrise cât se poate mai esact.

Dorința de a se alege numai delegații de aceia, cari voiesc și pot participa la conferință, se înțelege de sine.

În fine comitetele cluburilor sunt rugate a încunoscința pe subscrisul comitetă centrală de urgență despre rezultatul alegerii delegaților prin adresa către presidiul comitetului centrală electorală în Sibiu strada Urezului (Reispergasse) Nr. 25.

Sibiu, 17/5 Aprilie 1887.

Comitetul centrală electorală alu partidei naționale române din Ungaria și Transilvania.

Din afară.

Se vorbește mult de o distincțiune a ministrului de externe rusă Giers de către Țarul, „Journal des Débats” țice că această distincțiune nu însemneză o schimbare a politicii rusești. „Nordd. „Allg. Zeitung” observă la acestea: Decorarea lui Giers cu ordinul Vladimir, dacă se va face, însemneză simplu o aprobare și recunoscere a politicii ce a purtat-o până acum Giers și care n'are nevoie de nici o schimbare. Politica această, care e și a Țarului, e pacinică și către Germania poate că indiferentă dăr de sigur nu dușmană. Pressa franceză și politici revanșei se nutresc cu speranța, că va izbucni între Germania și Rusia un războiu, cu care ar veni și Franciei momentul d'a ataca și ea pe Germania. Ar fi însă mai desavantajos pentru Franța, decât pentru Germania, dacă pressa parisană ar isbuti să întărescă și să cultive în opiniunea publică această rătăcire. Organulă cancelarului, vorbind de retragerea lui Deroulde dela presișența ligei patriotice franceze, observă: Cu atâtu mai mare activitate desvoltă, ca și mai nainte, soțul său de principii, ministrul de războiu Boulanger.

Foia oficioasă rusă „Nord” din Bruxela arată situațiunea politică ca îmbunătățită. Pacea, țice ea, nu e turburată prin nimic în acest moment. Raporturile dintre Franța și Germania sunt bune. Atitudinea Franciei față cu Rusia e forte amicală și corectă. Între Berlin și Petersburg merg lucrurile bine. Raporturile dintre Petersburg și Viena sunt satisfăcătoare.

Diarul „La République française” țice, că abstențiunea Rusiei în cestiunea bulgară este fatală regenților și că rechemarea principelui de Battenberg la tronul bulgariei ar fi a compromite pacea Europei. Franța continuând a păstra o atitudine calmă, adauge foia parisană, și Rusia neabătându-se dela politica sa actuală, Bulgaria va ajunge singură de a se desface de dictatura insolentă a regenței.

Diarul „Neue Freie Presse” constată, că d. Stoiloff a declarat, că puterile ar trebui să resolve acum cestiunea bulgară căci altfel poporul bulgar va căuta să se ajute

singur și eventual se va adresa principelui de Battenberg.

SCRIRILE ȚILEI.

Are de gând biroul clubului electoral român din Brașov să convoce o adunare a tuturor alegătorilor noștri din comitat și când? Ori voiesce să amâne lucrul la calendele grecesc. Cerem grabnic răspuns.

—x—

Festivitate în Brașov în onoarea episcopului Popasu. Cu ocaziunea Iubileului de 50 ani ai Preoției Ilustrității sale D-lui Ioan Popasu, Episcopul Caransebeșului, Biserica sf. Nicolae din Brașov, unde și-a început pentru prima dată cariera de paroch, aranjază o festivitate în onoarea Ilustrității sale în următorul program: 1) *Duminecă în 12 Aprilie* a. c. la 9 ore a. m. serviciu divin în Biserica sf. Nicolae din Prund, după care va urma o cuvântare ocazională de parochul V. Sfetea. 2) La 10^{1/2} ore a. m. se va aduce un brad de cătră jun, care după sfințirea apei se va planta în curtea bisericii susnumite și va purta numele Ilustrității sale. 3) Seara la 7^{1/2} ore musica va face „Reveib“ prin ulița Furcicii și va trece peste Prund și prin ulița mare și se va opri înaintea Gimnasiunii mare iluminată, unde va face serenadă dela 8—10 ore seara. Aci se va ține și o vorbire festivă de A. Vlaicu prof. com. 4) *Luni 13 Aprilie* a. c. la 9 ore a. m. serviciu divin în Biserica sf. Nicolae din Prund, la care vor asista toți scolarii români din Brașov dela toate școlile și parochiile împreună cu corpul didactic. După serviciul divin Dl. prof. Dr. V. Glodariu va ține o cuvântare în Biserica. — *Comitetul aranjator.*

—x—

Hotărîrea tablei r. sosită la 13 Aprilie n. în afacerea Junilor, cari fuseseră urmăriți și condamnați de judecătoria de cerc și de tribunalul de aci pentru purtarea panclicelor tricolore la Paștile din anul trecut, anulază amândouă sentințele judecătorilor de aci și avisază această afacere *competinței autorității politice*, deoarece fapta punibilă comisă nu cade sub dispozițiunea legii de contravențiuni (transgresiuni) (art. de lege XL: 1879, § 36), ci formeză numai o contravențiune a ordinațiunii ministeriale Nr. 62,693/1885 și contravențiunile de ordinațiunii ministeriale se cuvînd înaintea forului autorității politice.

—x—

Sfintele srbători ale Paștelor le-amu petrecut cu zăpadă. A ninsu Duminecă, Luni și puțin și Marți.

—x—

Cetim în „Epoca“: „Pe când o telegramă din Mehadia ne aducea Joi știrea că M. S. Regina României este așteptată acolo, unde va merge să viziteze pe M. S. Impărătesa Austriei, în București circula șgomotul că, din contră, M. S. I și R. va face o vizită la curtea română, după terminarea curei ce urmăză acum la Lehadia. Spre a primi această vizită MM. LL. Regele și Regina României își vor strămuta rezidența la Sinaia“.

—x—

Comisiunea pentru regularea granițelor dintre Ardeal și România și-a terminat — precum se scrie — lucrările și a semnat la 15 Aprilie n. în Viena un protocol voluminos, care se va semna de ministrul de externe din București și de cel din Viena. Inarticularea acestui act probabil că se va face la toamnă, după ce se vor prezenta respectivele proiecte de lege din dieta din Peșta și în parlamentul din București.

—x—

„Cooperatorul român“, vorbind într'un articol din numărul mai nou al său despre *ceștiunea incheierii convenției comerciale*, arată că nu mult are să i pese României, decât se va incheia ori nu convenția comercială cu Austro-Ungaria, pentru că statisticile publicate probază, că pagubele ce le-a suferit România în decursul răboaiului vama sunt neînsemnate și că și acestea din fi în fi se impuțineză, de-orece esportatiunea României și-a luat direcțiune spre alte state și încă cu bun succes. Neînțelegerile cu Austro-Ungaria — dice „Cooperat. rom.“ — nu numai că nu pot să ruineze, der nu pot nici chiar să impedeze dezvoltarea și prosperitatea economică a României, ceea ce se vede din împrejurarea, că proprietățile statului au fost arendate în primăvera acesta pre un nou period și prețurile esarendării, pe lângă totă crisa vama, s'au urcat cu 50 la sută mai mult ca în anul trecut. Un tarif autonom bine chibzuit, dice numitul diar, poate ar fi pentru România mai convenabil ca ori ce tractat de comerț. Cu toate acestea din punctul de vedere economic și chiar politic al ambelor țări, dorește încheierea convenției comerciale cu Austro-Ungaria der nu provisoriă, ci *definitivă*.

—x—

Cu începutul anului școlar viitor se va intro-

duce limba latină de o camdată în următoarele școle reale unguresc: în cele din Peșta, Pojun, Seghedin, Cașovia, Timișora, Arad, Cinci-Biserici, Oedenburg și Oradea-mare.

—x—

După cum se comunică din Zaránd, se vorbește că faimosul notar Baternay Atila, care a fost acuzat pentru defraudări și suspendat, va fi reinregat în notariatul Criscior, de-a va solvi 1000 fl., ce i-a luat dela diferite comune, totu românesc, în mod ilegal, și 300 fl. pedepsă. De se va adeveri șcirea, vom ave o dovadă mai multă, că Maghiarului totul îi e permis fără tēmă de a fi infierat de lege.

—x—

În țilele acestea mai multe servitóre șcuențe din Ciuc au fost găsite cu pașaporte ștreine, cu care voiau să trecă în România. La interogatoriu o fată de 16 ani susținea că e de 32, er tovarășa ei, de cel mult 17 ani, susținea, că e de 25, precum era trecută etatea în pașaporte. Servitórele vor fi negreșit pedepsite.

—x—

A mai „pripocșit“ ministrul Trefort pe preoții gr. or. Ștefan Popu, Lad. Ande și Pant. Popu cu câte 50 fl.

—x—

În noptea de Sămbătă spre Duminecă nisce făptuitori necunoscuți au intrat în sinagoga evrească din Deșiu, au desfăcut șierul în care se aflau cele cinci cărți ale lui Moise numite „Thora“ și au furat deorațiunile de argint ale acesteia. Au dus cu sine trei repertorii de argint masiv și două table, pe cari afară de inscripția evrească se aflau săpate și literele H. Z. și cari a-emenea erau de argint masiv. Făptuitorii sunt până în timpul acesta necunoscuți. Poliția din Deșiu e de părere, că făptuitorii au fost evrei cerșitori.

—x—

Din fabrica de sticlă a contelui Mikes din Bicsad au fost transportate de curând în București mari cantități de obiecte de sticlă.

—x—

Comitatul Hunedorei a solvit în darea directă a statului pe luna lui Martie a. c. 41,699 fl. 98 cr. adecă mai mult cu 14,789 fl. 78 cr. ca în Martie anul trecut. Totu în luna Martie comitatul acesta a solvit în darea militară 555 fl., mai puțin cu 236 fl. ca în Martie din anul trecut.

—x—

Teatrul unguresc. Astă-seară se va juca pentru a doua oră marea operată în trei acte „Baronul țigan“. Rolurile vor fi schimbate

De ale școlei.

Ținutul Năsăudului, Aprilie 1887.

Prima filială a reuniunii învățătoreșc „Mariane“ din fostul district al Năsăudului și-a ținut adunarea sa, estu timp, în Năsăud la 26 Martie, esecutând următoarea programă:

La 7^{1/2} ore a. m. parastas celebrat de preoții Ioan Nescuț și Ioan Macaveiu, în biserica gr. cat. locală, pentru odihna sufletului fostului președinte al acestei filiale, Cosma Anca. După aceea întrunindu-se membrii preșenți în sala de desemn, vice-președintele Ioan Jară deschide ședința prin un călduros „bine ați venit“. S'a decis apoi a se face critica prelegerilor și tractatelor s'a și trecut în sala clasei I a școlii fundatiionale de băieți; unde s'au ținut următoarele prelegeri practice cu un număr forte frumos de copii și în preșenta unei alese cununii de oșpeți, și anume:

a. Din *învățământul intuitiv*: „Găina“, cu scolarii din clasa I prin învățatorul Clement Grivase. b) Din *Scriptologia*: Sunetul și litera „g“ prin învățatorul clasei I-a de băieți Petru Totan; c) Din *Cântu*: „Cântecul străinătății“ cu scolarii cl. II. prin învățatorul clasei Iuliu Popu; d) Din *Limba română*: Tractarea poezierei „Cântec de primăveră“, bucata 105 din legendarul de Basiliu Petri, cu privire la cuprins și formă, cu scolarii cl. III-a prin învățatorul clasei aceleia Iacob Popu, și e) Din *Aritmetică*: Multiplicațiunea și divisiunea întregilor prin frânger comune cu scolarii clasei a IV-a prin învățatorul diriginte dela acea școlă Ioan Jară.

La prânzul ce a urmat în Otelul Rahova au participat 35 de inși, cu care ocaziune s'a ridicat din partea vice-președintelui Ioan Jară un toast, prin care își exprimă simțimintele sale de bucurie, că adunarea fu norocoșă a saluta în mijlocul ei atâți oșpeți de bun nume, între cari directoarele administrațiunii fondurilor școl. apoi directoarele și profesorii gimnasiunii, a căror preșentare arată o interesare deosebită față cu mișcările învățătoreșc, cari pun fundamentul acelu edificiu, la cari profesorii rēdică păreții. A tostat apoi directoarele administrațiunii fondurilor școlastice centrale districtuale Ioan Ciocanu, descriind în colorii vii avantajul cultu-

rei, la care se poate ajunge numai prin învățatori activi, er pentru importanța unității învățământului a tostat profesorul gimnasilu G. Pletosu.

După ridicarea mesei s'a continuat ședința totu în clasa I a școlii fundatiionale, cetindu-se două tractate teoretice și adecă: a) Datorințele bunului învățator ca educator, de Iuliu Bugnar învăț. în Hordou și b) Despre Cântu, ce și cum e a se propune în școlile noastre populare, de Iuliu Popu, făcend la finea tractatului următoarea propunere: După ce e o necesitate pentru învățator și e în interesul păstrării bunului nume al acestei reuniuni, ca cânturile ce se practică să se reformeze — ar fi forte practic, ca învățatorii din jurul Năsăudului să se adune în anumite țile în Năsăud; er densus se oferă a împărtași, în mod gratuit, cu învățatori canoșințele sale musicale, mai necesare pentru ei și școlile populare.

Adunarea primese tractatul cu căldură, recunoșce necesitatea reformării cânturilor, ce se practică astăzi, pentru aceea, reflectand la importanța cântului ca disciplină a creșterii, la șfatul directorului fondurilor școlastice centrale districtuale, se alege o comisiune în persoanele lui Iuliu Popu, Iacob Popu, Gregoriu Pletosu, Ioan Tanco și Ioan Ghețe, care va ave a statori o programă, că ce canoșințele musicale ar fi a se preda învățatorilor din teori și din pracsă, care programă se va înainta biroului reuniunii.

Acestu birou se însărcineză a înainta o rugare cătră onoratul Senat școlastic conf. districtual spre a binevoi a asigura pentru fiă-care învățator de pe Valea Someșului diurnă de 1 fl. 50 la un curs supletor de cântu în Năsăud. Când se se începă acelu curs și câtu se țină, se va decide de comisiunea mai sus pomenită în conștelegere cu biroul reuniunii.

De multu au așteptat învățatorii un astfel de curs. Ei o știu prea bine, că cântul nu și lu pot însuși pe cale autodidactică, mai ales cum stam astăzi, că din 100 inși nu știu de ai afla 5, cari se aibă canoșințele musicale basate pe teori și canoșcerea de note. Ne place a crede, că hotărîrea luată astădată nu va rămâne literă mortă.

Tractatul lui Iuliu Bognar s'a primit cu căldură din partea adunării, concredend-se comisiunii criticiatōre spre esaminare și pronunțarea la ședința mai deapropo asupra lui precum și asupra prelegerilor practice intrate.

În învățatorii propunători și adecă în persoanele lui Ioan Jară, Iacob Popu și Petre Tofan a aflat adunarea și astădată nisce modele de creșcitori, cari se caracterizează prin un esterior și ținută matură simpatică și prin un spirit ager și profund, care i-a ridicat la culmea misiunii lor, er în persoanele lui Iuliu Popu și Clemente Grivase nisce tineri învățatori pētrunși adencu de chiamarea lor sublimă.

Fiindu la ordinea țilei și organizarea biroului se alege cu aclamațiune de președinte Ioan Jară, er de secretar Petru Tofan.

După cari toate fiindu timpul înaintat și adunarea vedend terminate punctele programei, președintele, mulțamind călduros membrilor pentru interesul dovedit față cu lucrurile reuniunii, în mod respectuos își îndreptă mulțamita cătră Reverendissimul domn vicar Gregoriu Moisil, care în potriva timpului aspru și schimbăcios și în potriva adencilor sale bētrânețe nu a pregetat a onora adunarea învățătoreșc cu preșenta sa pentru-că d-sa totdeuna a fost un părinte îngrijitor al învățatorimei; apoi cătră d-lu director al administrațiunii fondurilor, al gimnasiunii și cătră toți, cari au aflat de bine a da o însemnătate mare prin preșenta lor ședințelor acestei adunări și apoi dechiară ședința de închisă.

Nu-i vorba, omeni de orecare valōre pedagogică au încungiut ședințele reuniunii, însă nu pentru-că reuniunea s'ar fi făcut vre-odată nedemnă de sprijinul lor. Nu, acesta reuniune filială, și cu ea și cea centrală, în mod consiu înainteză spre scopul propus, dovedind membrii ei totdeuna, că-și canoșc chiamarea respectand pe cei respectabili, der nesuferind a se conduce în mod despotic de nimeni și ferind cu mare precauțiune societatea de conducitori pedanți, pătimași și cari, pentru o neînțelegere ori neplăcere privată și personală abdică momentan, incură lucrurile și desconsideră corporațiunea.

Oricare om cu minte sănătoșă o știe, că onoarea se câștigă onorand, respectul se ascură respectand, er liciddecum nu desconsiderand și afectand.

Avem convingere firmă, că până cându reuniunea Mariană a învățatorilor din fostul district al Năsăudului va fi condusă de bărbați ca aceia, cari o conduc astăzi, până atunci ea va înainta cu pași șguri spre scopul ce și l'a ales.

— Un membru. —

Academia română.

Raportul d-lui secretar general D. A. Sturdza
asupra lucrărilor sesiunii generale din 1887.

Domnilor colegi,

Înainte de deschiderea actualei sesiuni generale, cu o deosebită plăcere viu a-mi îndeplini una din îndatoririle ce mi se impun de statutele academiei. Voiu reaminti în scurt lucrările și discuțiile de care au fost ocupate cele 26 ședințe ale sesiunii generale, care se închide astăzi.

I.

Cinci din aceste ședințe au fost destinate lecturilor publice, și am constatat cu toții cu o mare bucurie, că lucrările academiei sunt urmărite de cetățeni cu un interes din ce în ce mai viu. În aceste ședințe s-au citit 13 diferite lucrări, dintre care voiu reaminti mai întâi discursul de recepție al domnului G. Cobălcescu asupra petrolului și răspunsul d-lui Dr. Brândză asupra activității și zelului neobositului nostru geolog.

D. Hajdău a făcut o dare de seamă foarte interesantă asupra monumentalei sale lucrări despre limba română, care realizează idea măreață a Augustului nostru președinte de onoare și protector. Ca nouă specimen din marea sa lucrare, d. Hajdău ni-a citit articolul despre verbul *am* și despre substantivul *ană*.

D. Odobescu ni-a spus într-o interesantă dare de seamă modul în care d-sa lucrează la studiul fundamental al celui mai însemnată tezaur antic descoperit în țările noastre, al tezaurului dela Petrușca.

D. G. Barițu a dat relații despre expozițiunea istorică din Buda-Pesta din anul trecut și despre explorările arheologice, care se fac la cetatea antică Aquincum lângă Buda.

D. Papadopolu Calimach a prezentat un studiu asupra activității politice a generalului Kisselief în țările române; ér P. S. Sa Episcopul Melchisedec a citit un memoriu despre metropolitul Filaret al Ungro-Vlachiei și despre activitatea lui literară.

D. Gr. Ștefănescu a făcut o espunere asupra lucrărilor secțiunii a treia a congresului geologic internațional.

D. Bacaloglu a citit un memoriu asupra paratonelelor și părintele Marian a făcut interesantă comunicări istorice asupra bisericii Pârhații din Bucovina.

După deciziunile luate de d-v., toate aceste lecturi se vor publica în Anale împreună cu alte memorii și comunicări, care au fost citite numai în secțiuni.

II.

În 4 ședințe văți ocupată de cestiunea premiului Alexandru Ioan Cuza. După îndelungate discuții ați hotărât de pe o parte de a se asigura un premiu însemnat pentru prețuita lucrare asupra celei mai obscure și mai importante epoci din istoria noastră națională, a epocii dela Aurelian și până la fondarea Principatelor; ér pe de altă parte a se înlesni participarea ulterioară la premiile acestui fond și secțiunilor științifice și literare, conform dispozițiunii cuprinsă în art. 94 al regulamentul nostru general. Pentru ajungerea acestui îndoit scop a fost necesar a se modifica acel articol, dându-i-se o formă mai precisă, indicându-se modul de aplicare al principiului stabilit la 1879.

III.

Fondul, lăsat Academiei de repausatul G. San-Marinu, spre a se da din venitul lui premii cu numele său, nu avuse încă o destinațiune bine determinată.

În urma discuțiilor ce s-au făcut în două ședințe asupra acestei cestiuni, d-v. ați hotărât ca premiile din acest fond să se dea pentru lucrări privitoare la economia națională, pentru ca astfel se se ajute dezvoltarea acelor ramuri de activitate de care s'a ocupat generosul donator.

Ați decis ca premiul să fiă trienal în sumă de 1,500 lei, și pentru întregul termen 1891 s'a pus la concurs subiectul: „Considerațiuni asupra comerțului României cu țările străine, atât la Orient, cât și la Occident, începând cu secolul XVI. până la anul 1860.

IV.

Spre a arăta recunoștința noastră către repausatul doctor G. Obdenaru, care a lăsat Academiei întregă averea sa, ați decis a publica lucrarea lui privitoare la dialectul macedo-român, lucrare formată de numeroase teste în acel dialect însoțite cu traducere franceză și română. Această publicare va rememora tuturor numele doctorului Obdenaru, care a arătat un așa de mare interes pentru Academia noastră, și va face un serviciu însemnat studiilor filologice asupra limbii române în general și asupra dialectului macedonen în special.

V.

O cestiune, care în repetite rânduri a preocupat pe mai mulți dintre noi, este păstrarea Academiei pe bazele care s-au dat la 1879, când prin o lege specială ea a fost declarată ca institut național.

În sesiunea actuală, agitându-se cestiunea de a se uni Academia cu societatea Ateneului român, d-v. ați hotărât prin un vot solemn, „că Academia sprijinită pe legea din 29 Martie 1879, care o recunoște ca institut național, declară că ea nu poate să fie intrunită sau confundată cu o altă instituțiune literară sau științifică.”

Astfel ați afirmat că Academia trebuie să rămână cea mai înaltă instituțiune de cultură și de știință.

VI.

Încă în sesiunea trecută d. Cobălcescu a atras atențiunea Academiei asupra localității dela Cucuteni, o stațiune foarte bogată în antichități de diferite feluri și prin deosebite epoci; în anul trecut s'a numit o comisiune spre a studia acea localitate, dar nu a fost cu putință a i se pune la dispozițiune mijlocele necesare spre acest scop. În actuala sesiune ați dispus să se acorde comisiunii însărcinate cu acele esplări

mijlocele necesare spre a se face la Cucuteni cercetări sistematice.

(Va urma.)

Abrudă*), 16 Aprilie 1887.

Domnule Redactor! În „părerea” din No. 72 a prețuitului d-lui redigeați, D-lui Iosif Crișanu afirmă, că „inițiatorul casei de economii „Auraria” nu l'a aflat de demn nici barem să-l întrebe, decât voiesce a fi unul dintre cei șase fondatori”, și că verosimilul „acosta a făcut-o din uitare”.

Încât acestea afirmări m'ar privi pre mine ca pe unul din inițiatorii amintitei instituțiuni salutare, mă allu îndemnat a declara de neesacte afirmările d-lui Iosif Crișanu; pentru că decât nu mă înșelă memoria, încă în prima jumătate a lunii lui Octomvre a. t. descoperindu-i planul înființării unei case de credit în Abrudă, D-sa s'a declarat franc în contra înființării, motivându-și părerea, de-o parte cu miseria generală și de alta cu o eventuală „devalvați”; încheiând că „înainte de acesta cu 4 ani ar fi fost timpul mai potrivit”.

Deplin satisfăcut de electul, ce l'au produs în cercurile competente espectorările d-lui Crișanu, referitoare la casa de credit „Auraria”, la celelalte reflexiuni ale Domniei Sale răspund acela pe care îl privesc și-l pot privi epitele ce-i ilustreză apărarea.

Primiți Domnule Redactor, vă rog, asigurarea deosebitei mele stime.

A Filipă, avocat.

Bercheșul de Câmpia, 7 Aprilie 1886.

În comuna noastră proprietar mare este prea stimatul domn Eugeniu Crișanu; despre acest stimat domn se poate afirma cu tot dreptul, că e un bărbat conștient de chemarea lui față de limbă, biserică și școlă. Cât se interesază de înflorirea acestor tesauri scumpe ni-a dovedit-o în mai multe restimpuri.

Acest marinos domn, pe lângă aceea că ajută comuna întregă cu rituri, fenețe și locuri arător, firesce în parte, însă totuși mai estin ca în vecinătate, de unde mult depinde bunșora stare materială a locuitorilor, nu și uită a veni totdeauna cu brațul său deschis de câte ori vede că e necesară ajutorarea bisericii ori școlii, care după cum se știe în cele mai multe comune sunt lipsite de vre-un izvor de venit.

D-nul Eugeniu Crișanu în anul trecut a donat pe sema bisericii, spre a se face un gard cât de bun, lemne din pădurile sale; gardul s'a și făcut. În acest an a procurat pe banii săi toate manualele necesare la școlă spre propunere, tot în acest an a donat lemne spre a se face gimnastică, care s'a și făcut și alte mai multe.

Dorim ca școlile noastre în tot locul să-și afe asemenea sprijinitori ca domnul Eugeniu Crișanu, căruia pentru atâtea binefaceri îi aducem intima noastră mulțămire și recunoștință. Dumnezeu să-l țină dimpreună cu întreaga sa familie întru mult an fericiți, desfătându-se prin înflorirea și înaintarea școlii cu pași repezi către scopul său măreț.

Ștefan Anca, corat. prim.

Eliă Anca, propr.

Convocare.

Conform invitațiunii clubului central electoral din Sibiu, alegătorii români din cercurile electorale: Deșiu, Lăpușul ung, Beclean, Ileanda și Iclodu a comitatului Solnoc-Dobeca se conchiamă pe 1-a Maiu s. n. la 3 ore după amez la o conferință, care se va ține aici în Deșiu cu programul:

a) consultare în cauza electorală.
b) alegerea clubului central și a cluburilor ceruale.
c) alegerea bărbaților de încredere la conferința generală din Sibiu.

Sperăm și contăm la interesarea inteligenței române.

Deșiu, 14 Aprilie 1887.

Gabriel Manu, m. p. August Munteanu, m. p.
Dr. Teodor Mihali m. p., Gregoriu Stelcu m. p.

Convocare.

Periodul de trei ani dietali fiind la sfârșit și națiunea română peste tot, era noi Români din comitatul Coșocnei în specie, având obligământul de a ne îngriji ca să ne putem da espresiune dorinței noastre față cu ținuta ce dorim ca Români să și-o croască și în viitor pentru noul period electoral de 5 ani, subscrișii cu tot onora venim a ruga pe toți alegătorii români din acest comitat și din orașul Clușiu, ca să binevoască a participa la adunarea generală electorală română care se va ține în 28 Aprilie st. n. 1887 la 10 ore a. m. aici în Clușiu, în localitatea casinei române.

Obiectele adunării vor fi:

1. Reorganizarea clubului român electoral comitatens și orășanesc pe un period de 5 ani.

Dându loc acestei întâmpinări, lăsam răspunderea pentru cuprinsul ei în sarcina scriitorului ei. — Red.

2. Decisiuni prealabile referitoare la organizarea subcluburilor din comitat și din urbea Clușiu; și anumite în două cercuri electorale din urbea Clușiu, a Gilăului, B.-Hoidinului, Tecei și a Coșognei.

3. Pertractarea ținutei Românilor din aceste două municipii față cu dieta din Budapesta.

5. Eventuală alegerea delegaților din cercurile Gilău și Clușiu pentru adunarea generală electorală română ce se va ține în Sibiu.

Clușiu, 1887 Aprilie 10.

A. Bohățel m. p., Gavril Popu m. p. protopopu,
Iuliu Coroianu m. p., Emerich Popu m. p., Dr. Gregoriu Silași m. p., Basiliu Poddă m. p., Ștefan Galea m. p.

SCIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. a Gaz. Trans.)

VIENA, 18 Aprilie. — Până acuma nu s'a putut stabili nici o înțelegere între deputațiunile cuotelor, cu toate că de ambele părți s'a dovedit multă spirit de îngăduitor. Deputațiunea ungară va stabili adă definitiv propunerile ei exacte, care le va prezenta în conferința comună de mâne. Mercuri probabil că se vor termina de totu său se vor întrerupe negocierile între deputațiuni.

MADRID, 18 Aprilie. — În ministeriul lucrărilor publice s'au descoperit patru plute cu materie explosibilă și cu țestila aprinsă. Fost din norocire stinsă înainte de esplosiune.

ROMA, 19 Aprilie. — În cameră anunță erii ministru-președinte Depretis o sporire a puterii militare și pregătirea unei întreprinderi, spre a răsbuna pe bravii soldați căzuți la Dogali. Cheltuelile au să se procure prin mărirea vămii pe cereale și prin reintroducerea deciuiei de răboiu.

BOKHARA, 19 Aprilie. — Miniștrii Khanului au decis o conjurațiune din cauza politice rusele a acestuia. Conjurațiunea a fost descoperită și mai mulți miniștri decapitați.

MADRID, 19 Aprilie. — Fostul mareșal francez Bazaine a primit dela un Francesu, care voia să răsbune patria sa, o lovitură de pumnal în cap, care însă nu e periculosă.

LONDRA, 19 Aprilie. — Camera comunelor a primit în a doua cetire bilul de drept penal irlandez fără votare.

VIENA, 20 Aprilie. — Sub-comitetele deputațiunilor evetelor s'au unit între sine spre a susține status quo, atât cu privire la precipul (contribuerea de 2 milioane anual pentru granița militară) cât și cu privire la cvota totală de 31 4/10 procente. Astăzi amândou deputațiunile vor ține o ședință plenară comună, în care se va ceti protocolul final.

PAKRAC, 20 Aprilie. — Episcopul Gruici zace în pat, fiind bolnav de morțe.

DIVERSE.

Obiceiuri dela Paști în Bucovina. — În privința unor obiceiuri, ce se practică în casele preoțesci din Bucovina cu ocaziunea Paștilor, „Candela” din Cernăuți publică următoarea corespondință: Sântia Ta dicit, că preotesele noastre, gătindu-se de Paști, cocu pască, dându-i formă lungăreț, ori rotundă; cocu cozonac și prăjitură fellu de fellu, facu ouă roșii, frigū seu fierbū șuncă, înfigându-o cu cuișore, frigū un purcelu și-i punu în gură o bucățică de hrean, facu din untu de vacă chipul mielului și-i punu alături un steguț roșu etc. etc. și cum-că ele le punu acestea toate pe o masă mare în mod simetric într-o odaia de cele mai mari; era în ziua de Paști se taia în două câte un ou roșu, din care gustă cei de casă, dicens, că e „șwiçony”. Sântia Ta întrebă deci, de compunū toate acestea o deprindere vechiă ortodoxă la Români. Noi răspundem că nu! Afară de pască și ouă roșii, celelalte sunt nisce lucruri împrumutate dela Poloni și sunt împrumutate mai alesu din timpul, când preoțiunea noastră a prinsu a trece de preoțiune cultă în ochii Polonilor și a intra în contact social cu densesii. Treba e deci o simplă maimuțăriă și a prinsu a face, bună-oră, așa cum vedem și în ziua de astăzi, ca cel mai puțin cult il maimuțesce pe cel mai mult cult, fără să și dea sēmă de ce. Deprinderea acosta e incuibată la noi mai de trei generațiuni și puțin s'ar mai găsi, cari ni-ar sci spune, cum se gătau bunicele lor de ziua de Paști. Ea nici nu-i unica deprindere, ce am apucat-o dela străini; dera de facem bine din punctu de vedere ortodox și național, că apucăm deprinderi străine, lăsându-ne de ale noastre, acosta e altă întrebare și în impregiurările noastre de astăzi ar fi în adevăr cu cale, ca omul să și sfarme capul cu densa, ca să o deslege cum se cade.

Editor: Iacob Mureșianu.

Redactor responsabil Dr. Aurel Mureșianu

Cursul la bursa de Viena
din 19 Aprilie st. n. 1887.

Table with financial data from the Vienna stock exchange, including interest rates and bond prices.

Bursa de Bucuresti.

Cota oficiala dela 2 Aprilie st. v. 1887.

Table with financial data from the Bucharest stock exchange, including exchange rates and bond prices.

Cursulu pietei Braşov

din 20 Aprilie st. n. 1887.

Table with market data from Braşov, including prices for various goods and currencies.

ABONAMENTE

la

„Gazeta Transilvaniei“

se potu face cu inceperea dale 1 si 15 ale fiecarei luni, mai usor prin mandate postale.

Adresele ne rugam a ni se trimite exactu aratandu-se si posta ultima.

Preţulu abonamentulu este:

Pentru Austro-Ungaria:

Table showing subscription rates for Austro-Ungary: 3 fl. for 3 months, 6 fl. for 6 months, 12 fl. for a year.

Pentru România şi străinătate:

Table showing subscription rates for Romania and abroad: 10 francs for 3 months, 20 for 6 months, 40 for a year.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei.“

TARIFA

anunţurilor şi inserţiunilor.

Anunţuri în pagina a IV-a linia de 30 litere garmond fl. — cr. 6.

Pentru inserţiuni şi reclame pagina a III linia à fl. — cr 10.

Pentru repetiri se acordă următoarele rabate:

Table showing discounts for repeated advertisements: 10% for 3-4 days, 15% for 5-8 days, 20% for 9-11 days, 30% for 12-15 days, 40% for 16-20 days, 50% for more than 20 days.

Pentru anunţuri ce se publică pe mai multe luni se facu în-

voiri şi reduceri şi peste cele însemnate mai sus.

Mersul trenurilor

Valabilu dela 1 Octomvre st. n. 1886.

pe linia Predeal-Budapesta şi pe linia Teiuş-Arad-Budapesta a calei ferate orientale de stat reg. ung.

Large table with train schedules for various routes: Predeal-Budapesta, Budapesta-Predeal, Teiuş-Arad-Budapesta, Budapesta-Arad-Teiuş, Arad-Timişoara, Simeria (Piski) Petroşeni, Timişoara-Arad, Petroşeni-Simeria (Piski).

Nota: Orele de noapte sunt cele dintre liniile gróse.